

## ÎNCHEIERE

30 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă  
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul Elenei Pavlov, avocatul Augustin Procopovici împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Elenei Pavlov împotriva societății pe acțiuni „Consocivil”, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale Ciocana cu privire la repararea prejudiciului material și obligarea calculării și transferării contribuțiilor de asigurări sociale,

### c o n s t a t ă :

La 10 iunie 2014, Elena Pavlov a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni „Consocivil” (denumirea prescurtată SA „Consocivil”), intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale Ciocana (denumirea prescurtată CNAS Ciocana) cu privire la repararea prejudiciului material și obligarea calculării și transferării contribuțiilor de asigurări sociale.

În motivarea acțiunii menționează că, la 12 august 1971 a fost angajată în funcția de sudor la SU-6 a Trustului „Grajdanstroï”. Ulterior, la 13 august 1993, în rezultatul reorganizării Întreprinderii de Arendă Grajdansroï, a fost înregistrată societatea pe acțiuni „Consocivil”, cu drepturi de succesori. Iar, la 05 februarie 2001, în urma reorganizării prin separare a patrimoniului SA „Consocivil”, a fost înregistrată societatea pe acțiuni „Consoveloce”, la care a activat din 05 februarie 2001 până în anul 2003, când s-a eliberat.

Susține reclamanta că la 18 iunie 2011, când a împlinit vârsta de pensionare, s-a adresat la CNAS în scopul stabilirii și achitării pensiei în temeiul carnetului de muncă de model vechi din 12 august 1971 și a carnetului de muncă de model nou seria XXXXX număr XXXXX din 15 septembrie 1999, eliberate de către SA „Consocivil”, însă, la depunerea cererii a aflat că înscrierile în carnetele de muncă erau efectuate incorect, nefiind autentificate în modul stabilit de lege deoarece lipsește ștampila întreprinderii și semnătura persoanei responsabile.

În acest sens, Elena Pavlov menționează că prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 26 iunie 2013, s-a obligat CNAS Ciocana să includă în stagiul de cotizare perioadele de muncă de la 12 august 1971 până la 18 februarie

1978 la Trustul Grajdanstroi și de la 16 aprilie 1998 până la 15 septembrie 1999 la filiala nr. 6 a SA „Consocivil”. Însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2013, devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2014, s-a admis apelul declarat de CNAS Ciocana și s-a casat hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 26 iunie 2013 în partea admiterii cerinței de includere în stagiul de cotizare a perioadei 01 ianuarie 1999 – 15 septembrie 1999.

Invocă reclamanta că, din motivul necompletării corecte, în modul stabilit de lege de către Trustul Grajdanstroi, iar ulterior de succesorul acestuia SA „Consocivil” a carnetului de muncă, nu a demonstrat stagiul necesar de cotizare, circumstanță care a dus la stabilirea alocației sociale pentru persoana vârstnică în mărime de 96,35 de lei. Prin urmare, din neglijența Trustului Grajdanstroi și a SA „Consocivil” i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 11 705,12 lei, manifestat prin neîncasarea pensiei în mărime deplină începând cu data pensionării și până la 15 noiembrie 2012, data recalculării pensiei în urma confirmării stagiului.

Suplimentar, menționează că, SA „Consocivil”, în calitate de angajator avea obligația să calculeze și să achite la bugetul social contribuțiile de asigurări sociale pentru perioada 13 august 1993 – 05 februarie 2001 a salariatului Elena Pavlov, însă, pentru perioada 01 ianuarie 1999 – 05 februarie 2001 angajatorul nu a efectuat careva plăți.

Solicită încasarea din contul SA „Consocivil” în beneficiul Elenei Pavlov prejudiciul material în mărime de 11 705 lei, cauzat prin completarea ilegală a carnetului de muncă și obligarea SA „Consocivil” să calculeze și să transfere la codul personal de asigurări sociale a Elenei Pavlov contribuțiile de asigurări sociale ce i se cuvin pentru perioada 01 ianuarie 1999 – 05 februarie 2001.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 07 mai 2015 (f.d. 130 recto-verso, 156 vol. I) solicită încasarea din contul SA „Consocivil” în beneficiul Elenei Pavlov prejudiciul material în mărime de 10 867,52 de lei, cauzat prin completarea ilegală a carnetului de muncă și obligarea SA „Consocivil” să calculeze și să transfere la codul personal de asigurări sociale a Elenei Pavlov contribuțiile de asigurări sociale ce i se cuvin pentru perioada 01 ianuarie 1999 – 05 februarie 2001.

În motivarea cererii de concretizare menționează că, în cererea inițială, quantumul prejudiciului material a fost stabilit în conformitate cu mărimea pensiei după indexarea din 01 aprilie 2013, și anume în mărime de 827,92 de lei, însă urma a fi calculat reieșind din mărimea pensiei stabilite la 15 noiembrie 2012, adică 775,57 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 08 aprilie 2016 (f.d. 167, 170-175 vol. I) s-a respins ca fiind tardivă acțiunea în partea reparării prejudiciului material, iar în partea obligării achitării contribuțiilor de asigurări sociale s-a respins ca neîntemeiată.

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță a reținut că, dreptul reclamantei la acțiune privind repararea prejudiciului cauzat prin completarea necorespunzătoare a carnetelor de muncă s-a născut în anul 2003, or la aceasta dată reclamantei i-au fost eliberate carnetele de muncă. Astfel, prin prisma prevederilor art. 264 alin. (1) din Codul civil, dreptul reclamantei de a se adresa cu o cerere în apărarea dreptului său trebuia exercitat până la 31 decembrie 2006.

Subsecvent, instanța inferioară a conchis că reclamanta trebuia să cunoască în

mod efectiv, în anul 2003, despre faptul completării necorespunzătoare a carnetelor sale de muncă, deoarece i-au fost eliberate. Mai mult decât atât, aceasta nu a probat faptul că nu a cunoscut și nu a putut să cunoască despre existența acestei încălcări în anul 2003 și ulterior acestei perioade, motiv pentru care cursul prescripției a început să curgă din anul 2003, iar potrivit art. 264 alin. (1) din Codul civil și art. 267 alin.(1) din același cod, acesta s-a prescris la data de 31 decembrie 2006.

Cu referire la pretenția reclamantei privind obligarea SA „Consocivil” să calculeze și să transfere la codul personal de asigurări sociale al Elenei Pavlov contribuțiile de asigurări sociale ce i se cuvin pentru perioada 01 ianuarie 1999 – 05 februarie 2001, prima instanță a reținut că, prin prisma art. 118 din Codul de procedură civilă coroborat cu dispozițiile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reclamanta avea obligația de a proba faptul că în cursul perioadei în cauză a fost angajată a SA „Consocivil”, precum și faptul că ultima având calitatea de angajator a omis să se conformeze obligației de plată a contribuțiilor de asigurări sociale, prezentând în acest sens contractul individual de muncă încheiat cu SA „Consocivil” sau carnetul de muncă eliberat de către acesta.

La acest capitol, a constatat că copia carnetului de muncă de la filele dosarului 29-30 nu este eliberat de SA „Consocivil”, ci de către SA „Consoveloce”, iar înscrierile din acesta nu conțin toate elementele prescriptibile unor asemenea documente, din care considerente, prima instanță a apreciat înscrisul ca neveridic.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 (f.d. 223, 224-234 vol.I) s-a respins apelul declarat de Elena Pavlov și s-a menținut hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 08 aprilie 2016.

La 22 septembrie 2017, reprezentantul Elenei Pavlov, avocatul Augustin Procopovici a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 08 aprilie 2016 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, cu pronunțarea unei hotărâri noi în sensul admiterii acțiunii și încasării din contul SA „Consocivil” în beneficiul Elenei Pavlov prejudiciul material în mărime de 11 705 lei, cauzat prin completarea ilegală a carnetului de muncă și obligarea SA „Consocivil” să calculeze și să transfere la codul personal de asigurări sociale al Elenei Pavlov contribuțiile de asigurări sociale ce i se cuvin pentru perioada 01 ianuarie 1999 – 05 februarie 2001.

În motivarea recursului a reiterat motivele de fapt ce țin de fondul cauzei și a invocat că, instanțele inferioare au interpretat în mod eronat legea și au apreciat arbitrar suportul probator.

În acest sens, menționează că, în speță, eronat s-a ajuns la concluzia tardivității pretenției cu privire la repararea prejudiciului material, or, faptul efectuării incorecte a înscrierilor în carnetul de muncă, reclamantei i-a devenit cunoscut la 05 iulie 2011, când s-a adresat CNAS-ului în scopul stabilirii și achitării pensiei, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 10 iunie 2014, în interiorul termenului de prescripție.

Succesiv, relevă că instanțele inferioare eronat au constatat că întru confirmarea relațiilor de muncă dintre reclamantă și SA „Consocivil”, prima trebuia să prezinte contractul individual de muncă încheiat cu SA „Consocivil” sau carnetul de muncă eliberat de către acesta. Or, în conformitate cu prevederile pct. 10 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 12 din 03 octombrie 2005 „Cu privire la

practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă”, dovada încheierii contractului individual de muncă se poate face prin orice mijloc de probă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorului termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, însă aceasta a fost expeditată participanților la proces prin scrisoarea de comunicare a actului de procedură cu numărul de ieșire 13503 din 21 august 2017 (f.d. 235 vol. I), iar cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 22 septembrie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d. 5 vol. II).

Completul de admisibilitate apreciază memoriul înserat în recurs ca fiind lipsit de substanță. Astfel, argumentul reprezentantului recurenteii precum că, instanțele inferioare eronat au ajuns la concluzia tardivității pretenției cu privire la repararea prejudiciului material, or, faptul efectuării incorecte a înscrierilor în carnetul de muncă, Elenei Pavlov i-a devenit cunoscut la 05 iulie 2011, când s-a adresat CNAS-ului în scopul stabilirii și achitării pensiei, nu poate fi acceptat de către instanța de recurs. Or, în sensul art. 267 alin. (1) din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Astfel, legislatorul a instituit prescripția extinctivă în scopul asigurării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte, iar examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

În condițiile speței, este incertă poziția reprezentantului recurenteii precum că, Elenei Pavlov i-a devenit cunoscut faptul efectuării incorecte a înscrierilor în carnetul de muncă abia la 05 iulie 2011, când s-a adresat CNAS-ului în scopul stabilirii și achitării pensiei, deoarece, carnetul de muncă de model vechi din 12 august 1971 și carnetul de muncă de model nou seria XXXXX din 15 septembrie 1999 i s-au eliberat Elenei Pavlov în anul 2003, la eliberarea acesteia din funcție.

Astfel, prin prisma principiului *nemo censetur ignorare legem*, în înțelesul căruia nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, completul de admisibilitate opinează că recurenta cunoștea normele legale care guvernează modalitatea de efectuare a înscrierilor în carnetul de muncă și termenul de contestare a acțiunilor sau inacțiunilor angajatorului său și, cu titlu de consecință, trebuia să întreprindă măsuri întru apărarea drepturilor sale de salariat în interiorul termenului legal instituit de legiuitor.

La fel, nu pot fi acceptate alegațiile reprezentantului recurenteii cu trimitere la hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 12 din 03 octombrie 2005 „Cu privire la practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă”, deoarece, recomandările Curții Supreme de Justiție și hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție reprezintă evaluări ale practicii judiciare existente și aserțiuni cu privire la modul de punere în aplicare a legii, având caracter consultativ și nu pot constitui baza formală a hotărârilor judecătorești, pentru că nu sunt izvor oficial de drept, iar practica

națională pe asemenea categorii de litigii invocate în cererea de recurs este diferită de respectiva cauză.

În corolar, instanța de recurs învederează că pretențiile formulate în cererea de recurs sunt distincte celor formulate în cererea de chemare în judecată și care au fost soluționate de către instanțele inferioare. Or, prin recursul formulat, se solicită admiterea recursului și casarea hotărârii Judecătoriai Centru, mun.Chișinău din 08 aprilie 2016 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, cu pronunțarea unei hotărâri noi în sensul admiterii acțiunii și încasării din contul SA „Consocivil” în beneficiul Elenei Pavlov prejudiciul material în mărime de 11 705 lei, iar prin cererea de concretizare a pretențiilor din 07 mai 2015 (f.d. 130 recto-verso, 156 vol.I) Elena Pavlov a solicitat încasarea din contul SA „Consocivil” în beneficiul său a prejudiciului material cauzat prin completarea ilegală a carnetului de muncă, în mărime de 10 867,52 de lei.

Prin urmare, se deduce că, în scopul apărării propriilor drepturi recurenta a adresat instanței de recurs alte pretenții decât cele soluționate de către instanțele inferioare, circumstanță care în esență face imposibilă exercitarea de către instanța investită cu realizarea căii de atac, a controlului legalității deciziei recurate.

Ipoieza relevată certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece reprezentantul recurenteii nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Or, temeiurile înserate în cererea de recurs sunt distincte procedurii în recurs, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei și reprezentantului acesteia cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de reprezentantul Elenei Pavlov, avocatul Augustin Procopovici nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că reprezentantul Elenei Pavlov, avocatul Augustin Procopovici a depus prezenta cerere de recurs după ce prima a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „*Levages Prestations Services*” *împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50*).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentei Elena Pavlov i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul Elenei Pavlov, avocatul Augustin Procopovici în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul Elenei Pavlov, avocatul Augustin Procopovici împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,  
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță